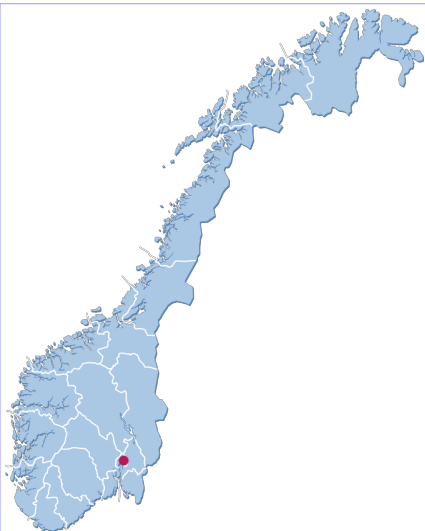

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Oslo
Kommune:	301/Oslo kommune
Opprinnelig funksjon:	Norges geografiske oppmåling
Nåværende funksjon:	Statens kunstakademi
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Bildet viser Statens Kunstakademis fasade mot vest og hovedinngang mot Nordraaks plass
Opphavsrett: Statsbygg.

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
194	ANNEKS, ST. OLAVS GT. 32	1877 - 1878	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80489463	209/268
192	HOVEDBYGNING, ST. OLAVS GT.32	1877 - 1880	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør/Utomhus	80489439	209/268

Vern kompleks

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare statlig byggeri fra 1800-tallet av høy kvalitet.
Begrunnelse:	Hovedbygning og anneks i St. Olavsgate 32 ble formålsbygget for Norges geografiske oppmåling (nåværende Statens kartverk) og det dengang nyopprettete Statistisk Sentralbyrå etter tegninger av arkitekt Wilhelm von Hanno i sen nyklassisk stil. Med Slottet og universitetet som nærmeste naboer, ble det lagt vekt på et representativt anlegg med høye arkitektoniske og bygningsmessige kvaliteter. Opprinnelig planløsning og materialbruk er i stor grad bevart.
Omfang:	Både hovedbygning og anneks fredes, eksteriør og interiør. Utomhus omfatter fredningen lyssjaktene foran hovedinngangen mot Nordraaks plass og tiliggende kulverter, samt obelirken innerst i nordre gårdsrom som forteller oppmålingshistorie.

Beskrivelse kulturmiljø

Statens kunstakademi består av en hovedbygning med inngang mot Nordraaks plass, en opparbeidet have med frukttrær og et frittliggende anneks. Eiendommen ligger sentralt til på en liten høyde over Oslo sentrum, med Slottsparken som nærmeste nabo mot syd. Eiendommen er oppført i pusset tegl og inngår i et gult fellesskap med Slottet og den gamle kjemibygningen i sydøst. Mot nord ligger kvartalet med Radisson SAS-hotellet. Eiendommen ble planlagt inn i museumsaksen, som går fra Nasjonalgalleriet via Tullinløkka, Historisk museum, universitetets gamle kjemibygning (Frederiksgate 3), og ender i Kunstakademiet.

Eiendomshistorikk

Før 1800: I dag definerer man Tullinløkka som parkeringsplassen mellom Nasjonalgalleriet og Historisk museum. Opprinnelig var området mye større og har tjent som sykkelbane, utstillingsområde og samlingssted for demonstranter. Det omfattet da også tomten for bygningen som i dag huser Statens kunstakademi. Utbyggingen av området har skjedd langsomt, selv om planene for området har vært mange. Tullinløkka er opprinnelig den nordligste delen av en av de største løkkene i Kristianias gamle bymark, Ruseløkken.

1807: Claus Tullin kjøpte store deler av Ruseløkken og ble derfor hetende Tullinløkka.

1822: Det ble vedtatt å bygge Det kongelige slott på Bellevuehøyden og Fredrikslyst, ovenfor Tullinnløkka, og Lindstows planer for "Østre stræde" en bred paradegate opp til slottet deler Tullinløkka.

1839: Tullinnløkka ble solgt til Staten. Gater ble anlagt i området og universitetsanlegget bygget. Bebyggelsen spredte seg raskt, men kvartalene fikk ligge i fred enda noen tiår og betegnelsen Tullinløkka festet seg nå som navn på området mellom Kristian 4s og Kristian Augusts gate fra Universitetsgata til Nordraaks plass.

1875-1880: Det var altså først på slutten av 1870-tallet at det ble bygd på tomten for dagens Kunstakademi. Norges geografiske oppmåling fikk sitt bygg og tiliggende anneks i vestre hjørnet ved Nordraaks plass. Huset ble tegnet av arkitekt Wilhelm von Hanno og ble ferdig i 1879. Norges geografiske oppmåling tar hus og anlegg i bruk fra 1880 (annekset ble tatt i bruk 1879) og bruker det frem til 1980.

1911: Området la ved Nordraaks plass, den ble oppkalt etter komponisten Rickard Nordraak som vokste opp i St Olavs gate 27, rett ved plassen. Det var i 1911 at statuen av Nordraak ble oppført på plassen, den ble modellert av Gustav Vigeland.

1880-1980: Norges geografiske oppmåling (NGO) brukte bygget som var formålsbygd spesielt for dem. Utover 1960-og 70-tallet ble ekspansjonen i etaten stor og tvang deler av etaten ut av hovedbølet til ulike provisorier rundt i byen. Sjøkartverket flyttet til Stavanger allerede i 1958, og i 1980 etter mye om og men, stod NGOs nye bygninger klare på Hønefoss.

1981: Kunstakademiet flyttet inn i byggene etter en periode med rehabiliteringer.

2004: Bygget rehabiliteres utvendig i etapper, og er planlagt brukt i en museumsakse som går fra NGOs gamle bygg, via Historisk museum og ned til Nasjonalgalleriet.

Fra 1870 til 1951 ligger Norges geografiske oppmåling under Forsvarsdepartementets eiendomsforvaltning, men overføres til Finans og tolldepartementets eiendomsforvaltning i 1951.

Kilder: Statkart.no/info/historie, www.byen.org: hjemmeside for "Byens fornyelse".

Verneverdige bygg

Byggnr: 192
GAB nr: 80489439
Navn: HOVEDBYGNING,
ST. OLAVS GT.32
Oppført: 1877 - 1880

Byggnr: 194
GAB nr: 80489463
Navn: ANNEKS, ST.
OLAVS GT. 32
Oppført: 1877 - 1878

Utomhusanlegg

Elementnr: 01

Elementnavn: Lyssjakter
og kulverter

Beskrivelse: Lyssjakter
langs nordvestre fløy på
begge sider av
hovedinngangen for å gi lys
ned i underetasjen, og som
adkomst til kulvertene som
var rom under gateplan til
oppbevaring av kull og ved.

Elementnr: 02

Elementnavn:

Normalhøydepunkt

Beskrivelse: Landets
normalhøydepunkt fra 1890
til 1954 sto i indre portrom.
En liten obelist med kule på
toppen, begge i polert svart
labradorgranitt, plassert på
fast fjell. Pø grunn av stor
landhevning i Oslo-området
ble "normalnullen" flyttet til
Tredgde ved Mandal i
1954, og labradorkula ble
flyttet etter i 1956.

Bildet viser Statens Kunstakademis fasade mot vest og hovedinngang mot Nordraaks plass Opphavsrett: Statsbygg.

Bildet viser Kunstakademiet til høyre med Nordraaks plass midt i bildet. Opphavsrett: Statsbygg.

Nordre fløy med skulptursal til venstre. Opprinnelig spesialbygget for plasskrevende trykkepresser med "tørkesal" på loftet. Opphavsrett: Statsbygg.

En bred midtfløy vender inn mot indre gårdsrom. Opphavsrett: Statsbygg.

Sørvestre fløy hvor opprinnelig Statistisk sentralbyrå hadde sine lokaler.
Opphavsrett: Statsbygg.

Norges normalhøydepunkt fra 1890-1954 fundert på fast fjell innerst i nordre gårdsrom i form av en obelisk med kule på toppen, begge i polert labradorgranitt. Opphavsrett: Statsbygg.

Annekset med vest- og sørvegg mot gårdsrom og hage.
Opphavsrett: Statsbygg.

Annekset med sør- og østvegg. Opphavsrett: Statsbygg.

Annekset - dagslysatelier på nordsiden. Opphavsrett: Statsbygg.

Lyssjakter og kulverter på hver side av hovedinngangen. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG ØST
GAB nr:	80489463
Gnr/bnr:	209/268
Oppført:	1877 - 1878
Byggherre:	Den Norske stat
Arkitekt:	Wilhelm von Hanno
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Regulert: Er regulert til tomt for offentlige bygninger jfr. s 2255, 28.07.77 og endret paragraf 7 jfr. s-2937, 01.10.87
Vernestatus:	Annet vern: Gul liste

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Skifertekket toetasjes fotografisk atelier med forhøyet midtparti hvis ene halvdel har glasstak. Bygningen inneholdt opprinnelig 3 arbeidsrom, 1 "brønderum" i kjelleren, samt 7 rom ("værleser") og 1 atelier.

Bygningen er fundamentert på nedgravde tømmerflåter.

Noen bygningsmessige endringer 1907-1909: Et pakkrom bygget til. Kopieringsrommets vinduer erstattet med nye, hele glassruter. Noe endret rominndeling i 1. etg. Sentralvarme.

Bygningen er noe ombygd.

Kilder: St.meld. nr. 10, 1880 og 1913.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen er oppført som fotoatelier for Norges geografiske oppmåling og hadde opprinnelig dagslysatelier, arbeidsrom, beboelsesrom og full kjeller. Arkitekt var også her Wilhelm von Hanno.

Annekset ble tatt i bruk året før hovedbygningen av Den fotografisk-galvanoplastiske seksjonen som var i størst husnød. Seksjonen ble lagt til en egen bygning fordi de mange galvaniske elementene som trengtes til fellingskarnene avga helsefarlige gasser. Bygningen er spesiell rent byggeteknisk med et stort dagslysatelier med store takvinduer.

I 1898 ble det innlagt elektrisk lys.

Bygningen er fundamentert på nedgravde flåter. Stor byggeaktivitet i nærområdet førte til at grunnvannspeilet sank, tømmerflåtene råtnet og bygningen begynte å slå sprekker. Alvorlig problem på 1960-70-tallet; bygningen holdt på å dele seg på flere steder.

I 1981 flyttet Statens kunstakademi inn i St. Olavs gt. 32. Annekset benyttes til atelierer for studentene.

Kilder:
St.meld.nr.10, 1880.
Roald Annrud: Statens kartverk, Historieprosjektet: Kap. 12 "Tilholdssteder og flyttesak", 1999. (Utrykt manus)

Bygningshistorikk

1877	1879	Annekset ble bygget med to etasjer og full kjeller og tatt i bruk året før hovedbygningen av Den fotografisk-galvanoplastiske seksjonen som var i størst husnød. Det ble tegnet en egen bygning til denne seksjonen fordi de mange galvaniske elementene som trengtes til fellingskarnene avga helsefarlige gasser. Bygningen er spesiell rent byggeteknisk med et stort dagslysatelier med store takvinduer. Arkitekt var også her Wilhelm von Hanno.
1898		Annekset ble knyttet til Kristiania Elektrisitetsverk og fikk innlagt elektrisk lys. Tidligere var det bare gassbluss - i tillegg til dagslyset.
1960	1970	Stor byggeaktivitet i nærområdet førte til at grunnvannspeilet sank, tømmerfundamenteringen råtnet og bygningen begynte å slå sprekker. Alvorlig problem på 1960-70-tallet; bygningen holdt på å dele seg på flere steder.
1981		Kunstakademiet flyttet inn og bruker bygningen som atelierer for sine elever.

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare statlig byggeri fra 1800-tallet av høy kvalitet.
Begrunnelse:	Bygningen er formålsbygd for Norges geografiske oppmåling (NGO) for å huse den fotografisk-galvanoplastiske seksjonen. Helsefarlige gasser som kunne påvirke andre måleinstrumenter og aktiviteter var hovedforklaringen på at virksomheten fikk en egen bygning. Opprinnelig planløsning er lite endret.
Omfang:	Hele bygningen, eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 194 ANNEKS, ST. OLAVS GT. 32

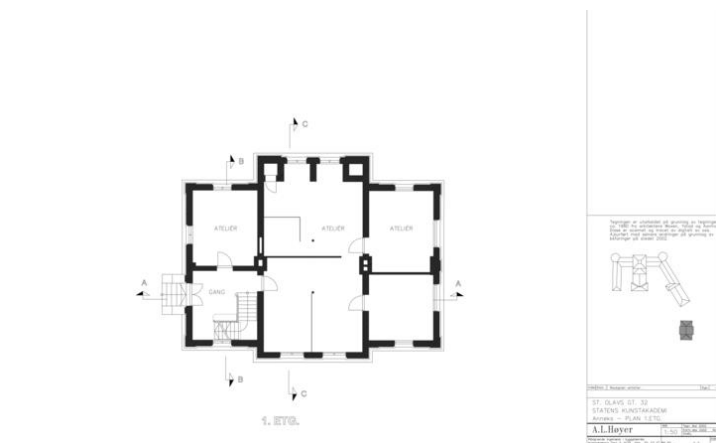
Kompleks 78 Kunstthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

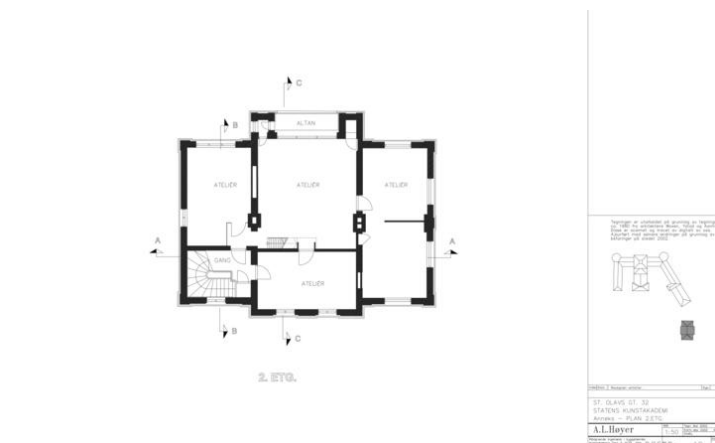
Anneks - vest- og sydvegg. Opphavsrett: Statsbygg.

Anneks sett fra gårdsrommet. Opphavsrett: Statsbygg.

Plan 1. etasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Plan 2. etasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot St. Olavs gt. med dagslysatelier. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngang på østvegg. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 194 ANNEKS, ST. OLAVS GT. 32

Kompleks 78 Kunstthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

Anneks i St. Olavs gate. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot uteanlegg i syd Foto: Magnus Torp Opphavsrett: Statsbygg

Stålbjelker i 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

På toppen av trappa mellom 1. og 2. etasje er et lite rom vi ikke vet funksjonen til. Opphavsrett: Statsbygg.

Smal dør til et lite kott på siden av takvinduerne i det store dagslysatelieret. Tilsvarende på motsatt side. Opphavsrett: Statsbygg.

Detalj, dagslysatelieret. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG ØST
GAB nr:	80489439
Gnr/bnr:	209/268
Oppført:	1877 - 1880
Byggherre:	Den Norske Stat
Arkitekt:	Wilhelm von Hanno
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Regulert: Er regulert til tomt for offentlige bygninger jfr. s 2255, 28.07.77 og endret paragraf 7 jfr. s-2937, 01.10.87
Vernestatus:	Annet vern: Gul liste

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Eiendommen ble oppført i 1879 for Norges geografiske oppmåling, og huser i dag Statens kunstakademi.

Arkitekten Wilhelm von Hanno har gitt de kalkpussede fasadene en rik detaljering med rundbuede vinduer, kolossalpilastre og klassiske border, som uttrykk for tidens stilhistoristiske formuttrykk. Arkitekten hadde altså omfattende kunnskap om sitt fag og står frem som en verdig utøver av sin samtids arkitektur med historismen som grunnlag.

Det markante midtpartiet mot Nordraaks plass med tre etasjer over gateplan, inneholdt hovedinngang, trappehus, brannsikre rom for arkivene. Fløyene ellers, var i to etasjer, med værelser ut mot gaten og korridorer inn mot gårdsrommet. I midtfløyen mot gårdsrommet var det blant annet leilighet for kontorsjefen (ble omgjort til kontorer allerede i 1887). Vaktmesterens leilighet lå i nordfløyens underetasje med inngang fra gårdsrommet. Sørfløyen mot Kristian IVs gate har en egen representativ inngang fordi det nyopprettede Statistisk Sentralbyrå disponerte to etasjer (flyttet ut i 1888). Underetasjen med egen inngang i gateplan hadde kartsalget sin plass. I 1.etasje sørvestre runde rom, kalt "rundingene", og tilstøtende rom holdt Norges Sjøkartverk til.

Etter at Statistisk sentralbyrå flyttet ut i 1888, ble det i 2. etasje innredet leilighet til Kontorsjefen i sørvestre "runding" og rommene på begge sider. I 1914 ble disse rommene igjen omgjort til kontorer.

Bygningen hadde ovener i alle rom og korridorer for fyring med koks og ved. Kulverter var muret opp under Norderaaks plass med inngang fra lyssjakter foran vestfasaden til koks- og vedlager.

I 1957-58 ble det installert sentralvarmeanlegg, plassert i underetasjen i nordvestre "runding".

I sin tilstandsvurdering av bygget sier Riseng og Kiehl arkitekter: "Bygningen representerer store antikvariske verdier og står på listen over statens administrativt fredede bygninger, og skal behandles som om den var fredet". (NB Bygningen er ikke markert som fredet i Askeladden, og er heller ikke med i Fortidsminneforeningens årbøker 1933-34. ØS 08.2007).

Kilder:

Marianne Gulliksen, www.byen.org/wilhelm (Stiftelsen byens fornyelse)

Ronald Aanrud: Statens kartverk Historie, Kap. 12 "Tilholdssteder og flyttesak", 1990. (Upublisert manus)

Sammendrag bygningshistorie

Arkitekt Wilhelm von Hanno var utdannet i Hamburg, og ble assistent hos Chateaufort, en av Hamburgs mest profilerte arkitekter. Chateaufort sendte von Hanno til Norge i 1853 for å tegne trefoldighetskirken. Von Hanno bosatte seg i Norge og ble arkitekt for viktige profan- og kirkebygg i her i landet.

Allerede på 1880-tallet ble det innredet flere rom på loftet for å få bedre plass: bokbinderi, verksteder, lager. I 1949 ble det også innredet flere kontorrom i deler av loftsetasjen.

Statistisk sentralbyrå flyttet ut i 1888, og i 2. etasje ble det innredet leilighet til Kontorsjefen i sørvestre "runding" og rommene på begge sider. I 1914 ble disse rommene igjen omgjort til kontorer. Men rommene beholdt navn som "spisestuen" (med malingsdekorerte brystpaneler og tak), "kjøkkenet" og "pikeværelset" så lenge NGO var i bygningen.

I 1890 ble korridorveggen fjernet i nordre fløy for å få bedre plass i "gravørsalen" (i dag biblioteket til Kunstakademiet).

I 1903 måtte vaktmesterens leilighet i nordfløyen vike for å gi plass til en elektrisk drevet hurtigpresse.

Rundt 1912-13 var midtfløyen begynte å synke og ny fundamentering måtte utføres. Året etter var større takreparasjoner nødvendig av samme årsak.

Store, tunge maskiner og følsomme instrumenter var det hele tiden en utfordring å innpasse i bygningen. I 1936 måtte gulvet i sørvestre "runding" brytes opp og bjelkelaget forsterkes med stårbjelker for å få plass til en Zeiss-Planigraf, et fotogrammetrisk instrument.

Tidlig, ca. 1900, ble det lagt inn to WC i hovedbygningens 1. og 2. etasje. Disse var forbeholdt direktør, avdelingssjefer og kvinner. For øvrig var det utedoer, "priveter", i et tilbygg til nordre fløy. WC for alle ble først installert i 1954.

I 1957-58 ble det installert sentralvarmeanlegg, plassert i underetasjen i nordvestre "runding". Mye boring gjennom gulv og vegger for nytt røropplegg. Alle gamle ovner ble tatt ut. Alle gamle ledninger for gass ble fjernet. Opplegget for telefon og elektrisitet ble skiftet ut. Arbeidet pågikk til 1963.

Statens kunstakademi ble opprettet i 1909. Flyttet inn i St.Olavsgt i 1981.

BYGNING 192 HOVEDBYGNING, ST. OLAVS GT.32

Kompleks 78 Kunsthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

Bygningshistorikk

1877	1880	Statens Kunstakademi i St Olavsgate 32, ble oppført som administrasjonsbygg for Norges geografiske oppmåling og for Statistisk sentralbyrå som holdt til i en del av bygningen. Bygningen i 2 etasjer ble tegnet av arkitekt Wilhelm von Hanno.
1885		For å få bedre plass ble rom innredet på loftet: bokbinderi, verksteder, lager.
1888		Statistisk Sentralbyrå flytter ut av sørløyen. I 2.etasje ble det innredet leilighet til kontorsjefen i "rundingen" og rommene på begge sider.
1900		I hovedbygningens 1. og 2. etasje ble to WE installert i hver etasje.
1903		Vaktmesterens leilighet i nordfløyen måtte vike for å gi plass til en elektrisk drevet hurtigpresse.
1912	1913	Midtfløyen var begynt å synke, og ny fundamentering måtte utføres.
1914		Større takreparasjoner nødvendig.
1914		Leilighet i sørvestre "runding" ble igjen omgjort til kontorer. Men rommene beholdt navn som "spirstestuen", "pikeværelset" og "kjøkkenet".
1936		Gulvet i sørvestre "runding" måtte brytes opp og bjelkelaget forsterkes med stålbjelker for å få plass til et nytt fotogrammetrisk instrument.
1949		Flere kontorer innredes i deler av loftsetasjen.
1954		Toaletter installeres for alle.
1957	1958	Installert sentralvarmeanlegg, plassert i underetasjen i nordvestre "runding". Alle gamle ovner ble tatt ut. Alle gamle ledning for gass ble fjernet.
1958	1963	Alt opplegg for telefon og elektrisitet ble skriftet ut.
1960	1980	Bygget blir etterhvert for lite og upraktisk og i 1958 flytter Sjøkartverket til Stavanger, i 1979 etter mye om og men får NGO et nytt bygg på Hønefoss.
1980	1981	NGO flytter ut i 1979, bygget blir rehabilitert og i 1981 flytter Statens Kunstakademi inn i huset.
2004		Bygget får full utvendig rehabilitering og bygget planlegges som en del av museumsaksen som skal være fra Nasjonalgalleriet og opp til Statens kunstakademi.
		Korridorveggen i nordre fløy ble fjernet for å få bedre plass i "gravørsalen". (I dag biblioteket til Kunstakademiet).

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare statlig byggeri fra 1800-tallet av høy kvalitet.
Begrunnelse:	Bygningen forteller viktig byhistorie. Bygningen er innplassert i Linstows monumentale akse fra St. Olavs kirke til slottet som var en del av Lindstows plan for Slottsreguleringen. Med en slik beliggenhet var det en selvfølge at bygningen måtte være av høy arkitektonisk og materialmessig kvalitet. Bygningen forteller videre viktig statlig historie som formålsbygde lokaler for en tradisjonsrik statlig sektor, Norges Geografiske Oppmåling (i dag Statens kartverk), gjennom nesten 100 år.
Omfang:	Hele bygningen, eksteriør og interiør. Utomhus omfatter fredningen lyssjaktene foran hovedinngangen mot Norderaaks plass og tiliggende kulverter, samt obelisk i svart labradorgranitt innerst i nordre gårdsrom som var landets normalhøydepunkt i en lang periode fra 1890 til 1954.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 03
Interiørnavn: Kontor
Beskrivelse: På dette kontoret er kappehvelvkonstruksjonen i taket bevart.

Interiørnr: 02
Interiørnavn: Inngangsrom
Beskrivelse: Bildet viser rommet innefor hovedinngangspartiet mot vest. Rommet har et kappehvelv inspirert tak og en statue på den ene veggen.

Interiørnr: 01
Interiørnavn: Bibliotek
Beskrivelse: Et ovalt rom hvor det finnes informasjon og sitteplasser.

Interiørnr: 4
Interiørnavn: Atelier.
Beskrivelse: Atelier i 2.etg. I noen steder i taket er det skrept frem takmalerier som i dag er malt over. Rommet leder inn til et av sirkelrommene, som i dag brukes til datarom. Atelieret har opprinnelig vært to rom. Pga takmaleriene kan det tenkes at dette har vært kontorer eller møterom til bruk av direktører etc.

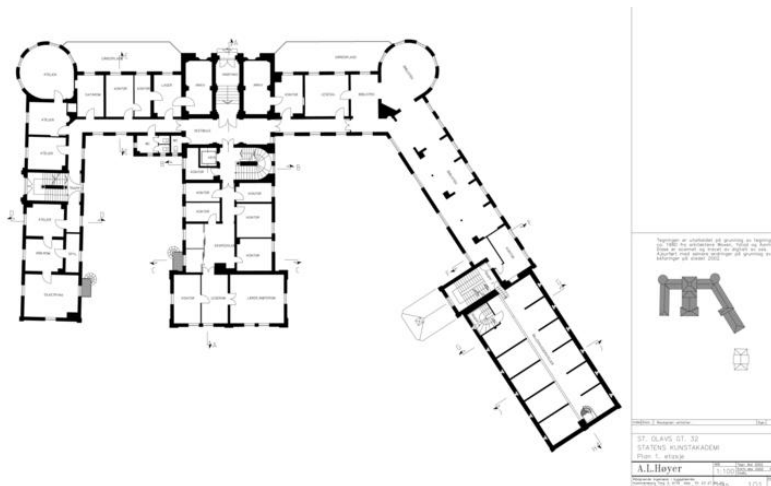

BYGNING 192 HOVEDBYGNING, ST. OLAVS GT.32

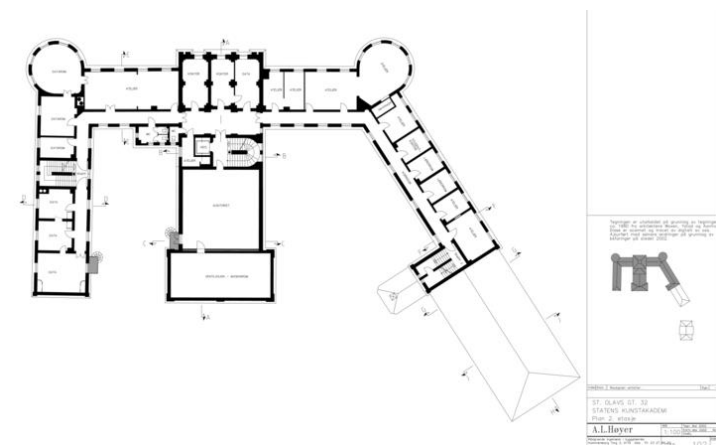
Kompleks 78 Kunsthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

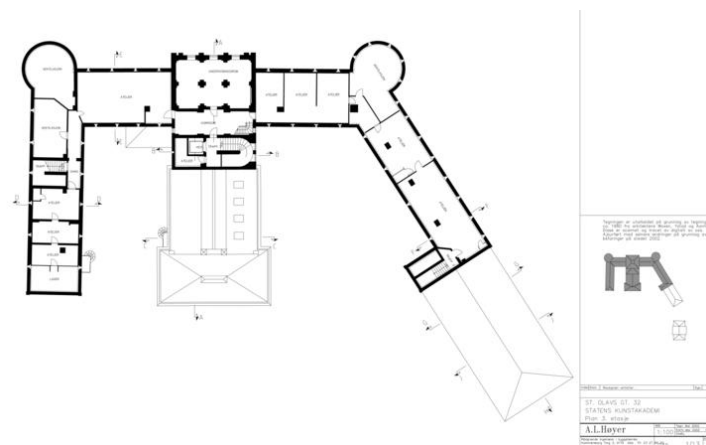
Fasade mot nord og vest. Opphavsrett: Statsbygg.

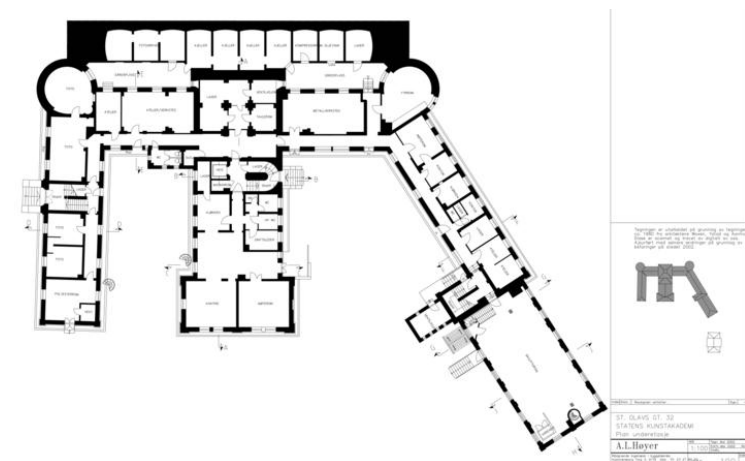
Plan 1. etasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Plan 2. etasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Plan 3. etasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Plan Underetasje. Foto: Erik Ruud (konvertering) Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot syd. Foto: Marianne Gulliksen Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 192 HOVEDBYGNING, ST. OLAVS GT.32

Kompleks 78 Kunstthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

Lyssjakt foran vestfløyen. Opphavsrett: Statsbygg.

Tilbygg på nordre fløy mot bakgård var opprinnelig utedoer (priveter). WC for alle ble installert først i 1954. Opphavsrett: Statsbygg.

Et av kontorene i hovedfløyen. Foto: Magnus Torp Opphavsrett: Statsbygg.

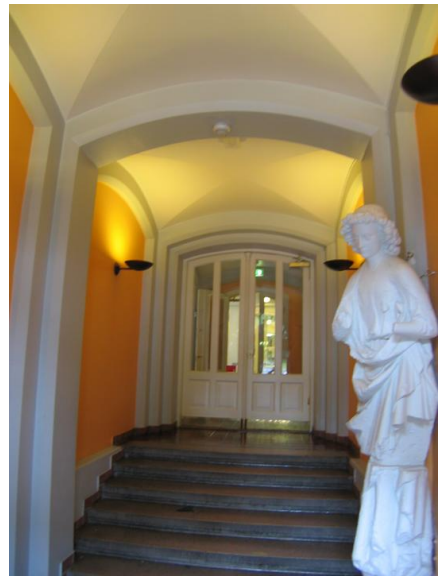
Takmalerier (malt over i dag). Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 192 HOVEDBYGNING, ST. OLAVS GT.32

Kompleks 78 Kunsthøgskolen i Oslo, St.Olavsgt.

Biblioteket. Foto: Magnus Torp Opphavsrett: Statsbygg.

Rommet innenfor hovedinngangen. Foto: Magnus Torp Opphavsrett: Statsbygg.